

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพมหานคร

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๑๒๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๒๐๑๔, ๐ ๒๒๒๑ ๕๔๔๖, ๐ ๒๒๒๒ ๒๒๐๙, ๐ ๒๒๒๑ ๖๗๒๖

ปีที่ ๑๕

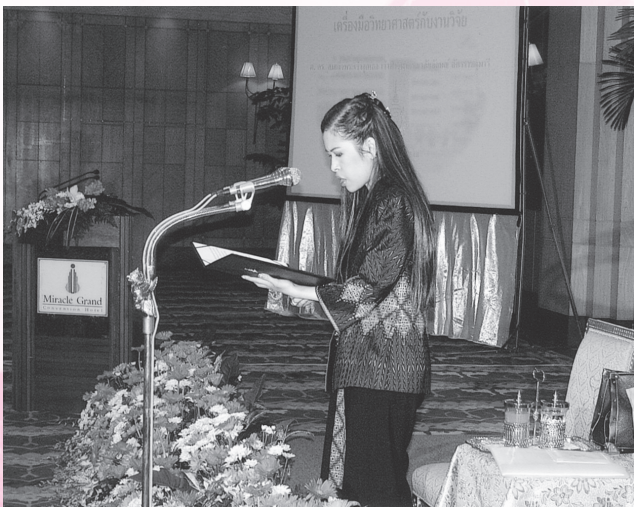
ฉบับที่ ๑๗๑

สิงหาคม ๒๕๔๘

ISSN 0857-7064

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

ขอ แสดงความยินดีในโอกาสที่ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์ ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ ไบไม้ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ภาควิชาสังคมศาสตร์และการเมือง และศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ธัชยพงษ์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป ● สำนักวิทยาศาสตร์แห่งราชบัณฑิตยสถานและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกันจัดสัมมนาเรื่อง “การใช้และดูแลเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนราคาแพง” ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๗ - ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร โดยในวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๖.๐๐ น. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จไปทรงเป็นประธานในการสัมมนาดังกล่าว โดยมีศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช นายกราชบัณฑิตยสถาน กราบทูลรายงาน ทั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงบรรยายพิเศษ เรื่อง “เครื่องมือวิทยาศาสตร์กับงานวิจัย” และทอดพระเนตรนิทรรศการ นอกจากนี้ ภายในงานสัมมนาดังกล่าวยังมีการบรรยายและการอภิปรายเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น การบรรยายเรื่อง “หลักการ/นโยบายการจัดสรรงบประมาณด้านเครื่องมือวิทยาศาสตร์และแนวทางการบริหารจัดการ” การอภิปรายเรื่อง “สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับเครื่องมือวิทยาศาสตร์ : ปัญหาและอุปสรรค” และเรื่อง “แนวคิดในการดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือวิทยาศาสตร์” และการบรรยายพิเศษเรื่อง “การใช้และดูแลเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนราคาแพง” โดยผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญทางด้านนี้ด้วย

สรุปการบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัยของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

● วันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ์ บุตรอินทร์ ภาคีสมาชิก ประเภทปรัชญา สาขาวิชาตรรกศาสตร์ บรรยายเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว : พระอัจฉริยภาพด้านการพระศาสนา” พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระอัจฉริยภาพบุคคลผู้หนึ่ง ทรงปฏิรูปฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในลักษณะ “ปรัชญาศาสนา” (Philosophy of Religion) ไม่ใช่ทรงล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลง “พระลัทธิธรรมและพระรัตนตรัย” แต่ทรงมุ่งเน้นการฟื้นคืนสถานภาพ ภาระหน้าที่ คุณภาพ และ “พระสังฆคณา” ของพระสงฆ์ในฐานะผู้นำพุทธบริษัท ให้ได้บูรณาการทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ สู่ปฏิเวธถูกต้องตามพระธรรมวินัย เพื่อความบริสุทธิ์ บริบูรณ์ มั่นคงปลอดภัยแห่งพระพุทธศาสนาสืบไป พระอัจฉริยภาพในการปฏิรูปฟื้นฟูพระพุทธศาสนานั้น ทรงอาศัยวิชาคุณหลายด้าน รวมถึงตรรกศาสตร์ทั้งแบบนิรนัยหรืออนุมาน และแบบอุปนัยหรืออุปมานเป็นแนวทางประกอบกัน ทรงพระราชดำริตั้งมั่นในปรัชญา “เหตุผลนิยมและมนุษยนิยม” อันเป็นลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา ทรงปฏิเสธทั้งแนวทางและข้อคิดความเชื่อใด ๆ ที่สุดโต่ง แต่ทรงอาศัยแนวทางแห่งเหตุผล ศึกษา ตรวจสอบ วิเคราะห์ เลือกรับ และสังเคราะห์ สู่ “ทางสายกลาง” ทั้งนี้ ใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์แก่การพระศาสนาเท่านั้น แต่เพื่อการประเทศชาติบ้านเมืองอีกด้วย

● วันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ นายสนั่น ไชยานุกูล ภาคีสมาชิก ประเภทปรัชญา สาขาวิชาอภิปรัชญาและญาณวิทยา บรรยายเรื่อง “ความกังวลและวิถีแก้” ความกังวล คือ มารที่ทำให้ลายชีวิต ความกังวลเกิดจากความไม่เชื่อมั่นในสิ่งที่ตนนับถือและศรัทธา เช่น ในพระพุทธศาสนา ชาวพุทธไม่เชื่อมั่นในพระพุทเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ในศาสนาคริสต์ ชาวคริสต์ไม่เชื่อมั่นในพระเยซูเจ้า ในศาสนาอิสลาม ชาวอิสลามไม่เชื่อมั่นในพระอัลลอฮ์ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ผู้นับถือพราหมณ์-ฮินดูไม่มีศรัทธาเชื่อมั่นในเทพเจ้าในพระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ ในศาสนาเชน ชาวเชนไม่ยึดมั่นในพระคัมภีร์คุรุครันต์ และในพระคาสดาทั้ง ๑๐ พระองค์ ในทางตรงกันข้าม ผู้นับถือศาสนามีใจมั่นคง ยึดมั่นในสิ่งที่ตนนับถือ เขาก็จะมีความสุขตลอดไป

สำนักวิทยาศาสตร์

● วันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ปราโมทย์ ไชยเวช ภาคีสมาชิก ประเภทเทคโนโลยี สาขาวิชาเทคโนโลยีปิโตรเคมี บรรยายเรื่อง “ปิโตรเคมีสำหรับขนส่งดีเทียมและพลาสติกวิศวกรรม” อะครีโคโนทริลใช้ผลิตเส้นใยอะคริลิกซึ่งให้ความอบอุ่นคล้ายขนสัตว์เหมาะแก่การทำเสื้อหนาวและผ้าห่ม นอกจากนั้นใช้ผลิตพลาสติกเอบีเอส มีคุณสมบัติพิเศษในงานวิศวกรรมต่าง ๆ สวองามและทนทาน เริ่มแรกผลิตจากไฮโดรเจนโซไซนาโตรวมกับอะเซทิลีนซึ่ง

อันตรายและแพง เมื่อพบแอมม็อกซิเซลลินจึงเปลี่ยนมาใช้แอมโมเนียและอากาศร่วมกับโพโรไลนจึงง่ายและถูก ตัวเร่งมีโลหะอยู่หลายชนิดช่วยให้เกิดปฏิกิริยาหลายอย่างในชั้นเดียวกันมีการค้นคว้าหาตัวเร่งใหม่ ๆ เพิ่มประสิทธิภาพทำให้สามารถใช้โพโรเพนแทนโพโรไลนได้ลดต้นทุนลง และ **ศาสตราจารย์ ดร.ทศพร วงศ์รัตน์** ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสัตววิทยา บรรยายเรื่อง “ปลาไนกับคนไทยจากคนไท” ปลาไนเป็นปลาน้ำจืดของเขตตะวันออกของทวีปเอเชียและตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปยุโรป เป็นปลาที่คนจีนเลี้ยงมานานกว่า ๔,๐๐๐ ปี คนไทยปัจจุบันรู้จักปลาชนิดนี้เพียงว่าเป็นปลาที่คนจีนอพยพนำเข้ามาเลี้ยง เมื่อราว พ.ศ. ๒๔๕๔ อย่างไรก็ตาม ชื่อปลาไนเป็นชื่อดั้งเดิมที่เรียกกันอยู่ในหมู่คนไทเผ่าต่าง ๆ ที่ยังอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจีนและแผ่นดินที่ต่อเนื่อง ได้แก่ เวียดนาม ลาว และพม่า ชื่อปลาไนมีปรากฏอยู่ในวรรณกรรม ชาดก และนิทาน โดยเฉพาะตำนานข้าวของคนไทยที่มีประวัติความเป็นเอกลักษณ์ ในงานชิ้นนี้ผู้เขียนได้พยายามรวบรวมหลักฐานดังกล่าวที่มีชื่อปลาไนปรากฏอยู่และถ่ายทอดมาถึงคนไทยในเขตล้านนาและข้างเคียง ซึ่งไม่ใช่เขตกระจายพันธุ์ของปลาไน นอกจากนี้ก็เป็นสมมุติฐานที่คนไทยหลัง พ.ศ. ๒๔๕๕ เรียกชื่อปลาชนิดนี้ได้ตรงกับชื่อเดิมว่า ปลาไน

- วันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ **ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว** ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวนศาสตร์ บรรยายเรื่อง “การใช้ทรัพยากรป่าชายเลนแบบยั่งยืนบนฐานความรู้ระบบนิเวศ” ป่าชายเลนนับเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าอย่างมหาศาลซึ่งจะพบขึ้นอยู่กระจัดกระจายทั่วไปบริเวณชายฝั่งทะเลทั้งด้านอ่าวไทยและอันดามัน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑.๑ ล้านไร่ (๒๕๔๓) ป่าชายเลนเป็นที่รวมของพืช สัตว์น้ำ และสัตว์บกนานาชนิด มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์หลายรูปแบบ โดยไม่ใช้ทำฟืนและถ่าน เป็นแหล่งที่จับสัตว์น้ำนานาชนิดทั้งบริโภคเองและขาย พืชบางชนิดใช้เป็นสมุนไพร และป่าชายเลนยังช่วยเหลือป้องกันชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ เป็นต้น ป่าชายเลนเป็นระบบนิเวศที่มีลักษณะพิเศษค่อนข้างเปราะบางซึ่งจะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายเมื่อได้รับผลกระทบ เป็นองค์รวมของทรัพยากรที่มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายประเภท รวมถึงต้นไม้ สัตว์น้ำ และสัตว์บกที่อาศัยป่าชายเลน ซึ่งสิ่งทั้งหลายที่กล่าวมานี้อยู่รวมกันแบบพึ่งพาอาศัยอย่างมีระบบและจะมีการควบคุมซ่อมแซมด้วยกลไกธรรมชาติของตัวมันเองเพื่อให้เกิดความสมดุลแบบธรรมชาติอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม เป็นที่ประจักษ์ในปัจจุบันว่าสภาพป่าชายเลนที่เสื่อมโทรมและพื้นที่ลดลงได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศใกล้เคียงโดยเฉพาะระบบนิเวศห้วยทะเล และระบบนิเวศปะการัง เป็นต้น เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจบนฐานวิชาการเรื่องระบบนิเวศอย่าง

ถ่องแท้และลุ่มลึกเพื่อการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนให้เอื้ออำนวยประโยชน์อย่างยั่งยืนได้ เป็นต้นว่า การใช้ประโยชน์จากไม้ การจับสัตว์น้ำในป่าชายเลน ตลอดจนการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอย่างบูรณาการ หากการใช้ประโยชน์ไม่ยึดความรู้พื้นฐานระบบนิเวศแล้ว ระบบนิเวศและทรัพยากรป่าชายเลนก็คงสูญสลายไปในวันใดวันหนึ่งในอนาคตอันใกล้แน่นอน และ **ศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ บุญยะรัตเวช** ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ บรรยายเรื่อง “สถานการณ์การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ของโลก” ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพในปัจจุบันมีมากเพียงพอที่จะปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้เป็นรูปแบบที่มุ่งผลงานสู่การรักษารโรคได้โดยวิทยาการใหม่ ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการแพทย์ พบว่ามีถึง ๓,๖๖๐,๐๐๐ รายการทั่วโลก สถาบันให้ทุนด้านการวิจัยสุขภาพของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดวิสัยทัศน์ว่าจากข้อมูลสำเร็จเสร็จสิ้นแล้วจากโครงการแผนที่พันธุกรรมมนุษย์ การวิจัยเชิงแนวหน้าต่อไปก็คือการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจเรื่องความรู้ (ที่ยังไม่รู้) ของเซลล์และอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับ DNA และล่วงรู้ถึงกระบวนการอันซับซ้อนเหล่านี้ในสภาวะปกติและการเป็นโรคต่าง ๆ โดยที่จะต้องวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้เหล่านี้ไปใช้เพื่อความเป็นสุขของประชากรของประเทศ โดยภาพรวมใหญ่การวิจัยด้าน Biomedical research จะต้องบูรณาการมาจากความเชื่อมโยงของ Biological Science Physical Science และ Information Science เข้าด้วยกันที่จะนำไปสู่การรักษารโรคได้ในอนาคต ประเทศญี่ปุ่นเน้นการวิจัยด้าน Proteomics และ Cell biology เพื่อนำไปสู่การแพทย์ทางคลินิกและเทคนิคการแพทย์โดยการศึกษาโครงสร้างสามมิติของโปรตีน การศึกษาด้าน genome เพื่อใช้ทางการแพทย์รวมถึงอาหารที่มีส่วนประกอบในการรักษารโรค และการวิจัยด้านการปลูกถ่ายอวัยวะที่ไม่ต้องใช้อวัยวะจากผู้ให้ และ regenerative medicine ประเทศเกาหลีตั้งเป้าที่จะเป็นผู้นำระดับโลกในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภายใน ค.ศ. ๒๐๒๕ ได้หัวหน้าประกาศจะเป็นศูนย์กลางของการวิจัยด้าน genomic และเป็นผู้นำด้านการทำการวิจัยทางคลินิกของเอเชีย ศาสตร์การวิจัยในปัจจุบันได้เข้าใจลึกซึ้งโดยก้าวเข้าสู่ความเล็กลงจากอวัยวะลงสู่เซลล์โมเลกุลและอะตอม ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการวิทยาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์พื้นฐาน วิทยาการเชิงบูรณาการ และวิทยาการคลินิก

สำนักศิลปกรรม

- วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ **นายวิทย์ พิณคินเงิน** ภาควิชาศิลปกรรม สาขาวิชาจิตรกรรม บรรยายเรื่อง “ศิลปะเด็ก” ผลงานศิลปะเด็กแห่งประเทศไทยในอาเซียนแสดงให้เห็นความเจริญก้าวหน้าของศิลปะตามวัยวุฒิ ตามแนวคิดที่ว่า เด็กทุกเพศทุกวัยมีนัยแห่งศิลปะ (sense of art) ติดตัวมาแต่กำเนิด และมีความเจริญก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ

จนถึงวัย ๑๕ ปี ต่อจากนั้นเด็กจะเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงและขยายการรับรู้ทางศิลปะกว้างขวางยิ่งขึ้น มีการคิดสร้างได้ด้วยตนเอง ประยุกต์หรือบูรณาการผลงานอื่นเข้ากับผลงานของตนเอง หรือลอกแบบ คัดลอกทั้งหมดหรือบางส่วนมาโดยตรง จนกระทั่งสมัครเล่นเป็นครั้งคราว และละเลิกไปโดยมีงานอื่นเข้ามาแทนที่ สำหรับเด็กนักเรียนที่โรงเรียนมีวิชาทางศิลปะให้เลือกในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเพียงจำนวนน้อยที่เลือกเรียนอย่างจริงจัง ภาพเขียนที่นำเสนอส่วนใหญ่แสดงความเปลี่ยนแปลงไปตามวัยหรือตามวุฒิภาวะของเด็ก เกือบจะกล่าวได้ว่าตรงกันทุกเพศทุกวัย และทุกชาติภาษา ภาพศิลปะส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งเน้นความบันเทิง สนุกสนานหรือสิ่งแปลกใหม่ที่ได้เห็นจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งภาพแสดงความประทับใจส่วนตัวซึ่งอยู่เหนือความเป็นจริง ซึ่งนอกจากจะแสดงเนื้อหาที่น่าสนใจแล้วยังแสดงให้เห็นพัฒนาการด้านเทคนิคการเขียนภาพที่ก้าวหน้าไปตามวัย และ **ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม** ภาควิชาศิลป ประเทษสถาปัตยกรรมศิลป์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมบรรยายเรื่อง “ศิลปะขอมแบบพระโค-ปราสาทพระโค” ปราสาทพระโคสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๔๒๒ ในรัชกาลพระเจ้าอินทรวรมันที่ ๑ ศิลปินภาษาสันสกฤตและภาษาขอม ระบุว่ามีการประดิษฐ์ฐานประติมากรรมฉลองพระองค์ของพระชนกชนนีของพระเจ้าอินทรวรมันที่ ๑ ของพระอัยกาและอัยกีทางพระมารดา รวมทั้งของพระเจ้าชยวรมันที่ ๒ และพระมเหสี ประติมากรรมดังกล่าวสร้างเป็นเทวรูปพระอิศวรและพระเทวี ปราสาทพระโคเป็นจุดเริ่มของการสร้างกลุ่มปราสาทอยู่บนฐานเดียวกัน ปราสาทของศาสนสถานแห่งนี้ยังมีหลักฐานด้านงานประดับตกแต่งอย่างสำคัญคือประติมากรรมปูนปั้นประดับบนผนังเรียบ อันเป็นความงามแนวใหม่ แตกต่างจากงานประดับปราสาทเก่าก่อนของสมัยก่อนเมืองพระนครซึ่งปั้นปูนบางราวกับฉาบ บนเค้าโครงประติมากรรมที่สลักอิฐ งานปูนปั้นประดับที่ปราสาทพระโคนอกจากความเยียมยอดของฝีมือช่าง และแบบอย่างที่เกิดจากสัดส่วนจังหวะช่องไฟของลวดลายที่ดูงามอย่างหนักแน่นแต่ขณะเดียวกันก็ดูเหมือนว่าอ่อนไหวพลิกพลิ้วตามแรงลมด้วย โดยเฉพาะลวดลายประดับแทนส่วนแขนห้อยที่เรียกว่าเพ็ชระ แบบอย่างสำคัญของงานประดับในศิลปะพระโคคือรูปหน้ากาล อันเป็นหนึ่งในหลายประเด็นด้านพัฒนาการของลวดลายประดับที่สืบสาวขึ้นไปถึงการเกี่ยวข้องกับอิทธิพลศิลปะขวา ซึ่งรวมทั้งรูปครุฑตอนบนกึ่งกลางทับหลังนับเป็นงานสลักหินซึ่งงดงามเป็นเลิศ ในบรรดางานประดับของกลุ่มปราสาทพระโค ลวดลายอันเลื่อนไหลพลิ้วได้แสดงให้เห็นความสำเร็จของช่างในการผสมผสานความชำนาญที่สืบทอดกันมายาวนานตั้งแต่สมัยก่อนเมืองพระนครได้แก่ งานสลักอิฐ งานปั้นปูน และงานสลักศิลา สืบเนื่องจากงานปูนปั้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เปลี่ยนไปคือเสาประดับมุมประธานทั้งสี่ของปราสาทพระโค ซึ่งปราสาทบาง

แห่งอยู่ในสมัยศิลปะแบบเดียวกัน แต่สร้างขึ้นหลังกว่าเล็กน้อย เช่น ปราสาทโลเลย (สร้าง พ.ศ. ๑๔๓๖) มีการสลักอิฐให้เห็นเป็นเสาประดับมุมตามแบบแผนเก่าก่อน แตกต่างจากปราสาทพระโคที่แม้ทำตามแบบแผนแต่ปั้นปูนให้ดูเป็นเสาประดับมุม โดยให้ความสำคัญแก่งานปั้นลวดลายประดับอย่างงดงาม จนความสำคัญของเสาประดับมุมในฐานะที่เป็นโครงสร้างลดหายไปก่อนที่เสาประดับมุมของปราสาทที่สร้างขึ้นในสมัยหลังค่อยเลือนหายไปเป็นระยะ เช่นที่ปราสาททระวันในศิลปะแบบบาแคง (สร้าง พ.ศ. ๑๔๖๔) และในที่สุดเสาประดับมุมก็หายไปอย่างสิ้นเชิงในสมัยต่อมา เช่นที่ปราสาทในศิลปะแบบเกาะแกร์ (พ.ศ. ๑๔๖๕-๑๔๙๐) โดยคลี่คลายเป็นลักษณะหนึ่งของการเพิ่มมุม อันมีมุมประธานขนาดใหญ่ขนาดด้วยมุมประกอบขนาดเล็กกว่า ซึ่งจะกลายเป็นแบบแผนสำหรับปราสาทที่สร้างขึ้นในศิลปะแบบต่อมาโดยลำดับ จนสิ้นสมัยเมืองพระนคร จึงกล่าวได้ว่า แบบอย่างศิลปะของปราสาทพระโค ในฐานะที่สืบเนื่องจากปลายระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ มีทั้งสืบทอด และส่งทอดอย่างสำคัญ และทั้งบางลักษณะที่หายไปด้วย ได้ช่วยให้เราเข้าใจศักยภาพและลักษณะทางพัฒนาการของช่างขอมจากสมัยก่อนเมืองพระนครมาสู่สมัยเมืองพระนครชัดเจนยิ่งขึ้น

- วันอังคารที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรพัฒน์ ประพันธ์วิทยา** ภาควิชาศิลป ประเทษวรรณศิลป์ สาขาวิชาสันติภาษา บรรยายเรื่อง “จารึกสดอก ก๊อก ถม : ประวัติความเป็นมาของลัทธิเทวราช” จารึกสดอก ก๊อก ถม เริ่มต้นด้วยคำสวดบูชาเทพทั้งสามของศาสนาพราหมณ์ จากนั้นเป็นการสรรเสริญพระเจ้าอุทยาทิตยวรมัน มีโคลงที่กล่าวถึงการประกอบพิธีเทวราช ตอนท้ายเป็นภาษาเขมรซึ่งมีเนื้อหาตรงกับส่วนที่เป็นภาษาสันสกฤต คำแปลจารึกสดอก ก๊อก ถม ส่วนที่เป็นภาษาเขมรกล่าวถึง พระบาทปรเมศวร (พระเจ้าชยวรมันที่ ๒) ทรงประดิษฐ์ฐานเทวราช (กัมเบตง ชัคต ตะราชะ) ในเมืองศรีมหันทรบรรพต ทรงตั้งตระกูลแห่งสติกรังลี และแห่งภัทรปัตตนะให้เป็นผู้ประกอบพิธีเทวราช ต่อมากล่าวถึงความเป็นมาของสาขาต่าง ๆ ของตระกูลนี้ การตั้งรกรากการสถาปนาอำนาจ เหตุผลและที่มาของพิธีเทวราช มีคำกล่าวจากผู้ที่เกิดในตระกูลของศิวโกวัลยะเท่านั้น จะต้องประกอบพิธีบูชา (ยาชก) ที่ชื่อว่าเทวราช ตระกูลอื่นจะประกอบพิธีนี้ไม่ได้ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงพิธีเทวราชในสมัยของกษัตริย์พระองค์ต่าง ๆ เช่น พระบาทวิษณุโลก (ชยวรมันที่ ๓) พระบาทอิศวรโลก (อินทวรมันที่ ๑) พระบาททรุทรโลก (หรรษวรมันที่ ๑) พระบาททรุทรโลก (อิศานวรมันที่ ๒) พระบาทปรหมคิรปะทะ (ชยวรมันที่ ๔) พระบาทพรหมโลก (หรรษวรมันที่ ๒) พระบาทปรหมวีรโลก (ชยวรมันที่ ๕) พระบาทนิรธาณปะทะ (สุรยวรมันที่ ๑) ตอนท้ายกล่าวถึง พระบาทอุทยาทิตยวรมเทวะเสด็จขึ้นครองราชย์ในปีมหาคักราช ๙๖๕ ในปีมหาคักราช ๙๗๔ ชยวรมันประดิษฐ์ฐานคิรลิ่งค์ที่ภัทรนิเกตนะ ได้พระราชทานมูลนิธิและพวงทาสที่ม้าวะได้ทำไว้แก่คิรลิ่งค์ตามคำขอพระราชทานของชยวรมัน พร้อมทั้งแจกแจง

รายละเอียดของมูลนิธิตดิน ชื่อทาส และจำนวนที่มอบให้แก่ทवालัยควิลิ่งค์แห่งภัทรนิเทศและอาศรมอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง และ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยธิดา มณีใส** ภาควิชาศิลปประเพณีศิลปกรรม สาขาวิชาศิลปกรรมร้อยกรอง บรรยายเรื่อง **“สมุทรโฆษคำฉันท์”** จากการศึกษาวิธีเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของสมุทรโฆษคำฉันท์ ได้แก่ การพรรณนาอารมณ์ของตัวละครประกอบตัวหนึ่งจนโดดเด่นกว่าตัวละครเอก การปรับเปลี่ยนรายละเอียดเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องตอนต้นโดยการแทรกภาคเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแม้จะมีผลทำให้โครงเรื่องขาดเอกภาพแสดงให้เห็นว่าผู้แต่งให้ความสำคัญกับวิธีการที่มุ่งเน้นความเด่นทางอารมณ์และความน่าประทับใจที่เกิดขึ้นภายในภาคเหตุการณ์มากกว่า โดยให้ความสำคัญแก่เอกภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเป็นรอง แต่สิ่งเหล่านี้ก็ได้สร้างคำทวนให้เกิดขึ้นแก่คุณค่าของวรรณกรรมเรื่องนี้แต่อย่างใด การปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเนื้อเรื่องโดยการแทรกภาคเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดโครงเรื่องทวิภาคนั้นช่วยให้เกิดแก่นเรื่องปริมาณเนื้อหาให้มากขึ้น ทำให้เรื่องสนุกสนานชวนติดตาม ส่วนการพรรณนาอารมณ์ที่สร้างความโดดเด่นให้ตัวละครประกอบด้วยเหตุผลบางอย่างนั้นก็เพิ่มพูนคุณสมบัติ

วรรณกรรมให้แก่เรื่องคืออารมณ์สะเทือนใจที่ลึกซึ้ง ผู้อ่านทุกยุคทุกสมัยดูเหมือนจะไม่เคยมองเห็นว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประเด็นปัญหาด้านเอกภาพหรือสัมพันธ์ภาพแห่งองค์ประกอบ และถึงจะเห็นก็ไม่เห็นว่าเป็นข้อตำหนิ เพราะไทยไม่ค่อยให้ความสำคัญแก่หลักเอกภาพหรือสัมพันธ์ภาพแห่งองค์ประกอบมากไปกว่าหลักความประทับใจ ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นความนิยมในการเสพวรรณกรรมของไทย การศึกษาสมุทรโฆษคำฉันท์ช่วงที่แต่งสมัยอยุธยาในประเด็นวิธีการด้านเนื้อเรื่องแง่วิธีการ สาเหตุ และผลดังกล่าว ไม่เพียงให้ผลที่เปรียบเสมือนภาพต่ออีกชั้นหนึ่งที่อาจนำไปประกอบกับผลการศึกษาด้านสุนทรียศาสตร์และศิลปะการประพันธ์ ซึ่งจะทำให้ได้ภาพหรือคำตอบที่ครบถ้วนมากขึ้นเกี่ยวกับสาเหตุปัจจัยที่ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้มีคุณสมบัติและคุณค่าน่าเชื่อถือตั้งที่เป็นอยู่เท่านั้น หากยังทำให้เกิดมุมมองอีกประการหนึ่งว่าวรรณกรรมเรื่องนี้ เป็นประหนึ่งการสาธิตวรรณลักษณะตามแบบวิธีที่ตำราการประพันธ์ทั้งอสังการศาสตร์และสุโธธาสังการแจกแจงไว้ โดยผลลัพท์ของวรรณกรรมเรื่องนี้เกิดจากภูมิปัญญา และทักษะขั้นสูงของกวีผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำหลักวิธีการประพันธ์จากตำรามาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างชาญฉลาด.

ผู้สนใจบทความดังกล่าวขออนุญาตค้นคว้าได้ที่ห้องสมุดราชบัณฑิตยสถาน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เปลี่ยนใช้คำ “รัฐ” แทน “มลรัฐ” กับรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา

ตาม ที่ราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดใช้คำ “มลรัฐ” กับรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา โดยจัดทำเป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตปกครอง และเมืองหลวง จัดพิมพ์เผยแพร่มาเป็นเวลานานแล้วนั้น ได้มีผู้สอบถามมายังราชบัณฑิตยสถานถึงเหตุผลและความเป็นมาว่าเหตุใดจึงใช้คำ “มลรัฐ” ทั้งที่ประเทศอื่น ๆ ในปัจจุบันต่างก็ใช้คำว่า “รัฐ” เกือบทั้งสิ้น

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมชื่อภูมิศาสตร์สากลได้พิจารณาตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ แล้ว เห็นว่าคำดังกล่าวเป็นคำที่ราชบัณฑิตยสถานใช้กันมานาน ไม่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับเหตุผลความเป็นมาที่แน่ชัด จึงหาหรือไปยังคณะกรรมการชำระพจนานุกรม และคณะบรรณาธิการจัดทำพจนานุกรมประวัติศาสตร์สากล : ภูมิภาคอเมริกา แห่งราชบัณฑิตยสถาน และได้รับคำชี้แจงเหตุผลประกอบการพิจารณาว่า **เห็นควรเลิกใช้คำ “มลรัฐ” แล้วเปลี่ยนมาใช้คำ “รัฐ” แทนเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังนี้**

๑. คำว่า state มีความหมาย ๒ ประการ คือ ประการแรกหมายถึง **รัฐชาติ** (nation state) ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการ คือ ดินแดน ประชากร รัฐบาล และอำนาจอธิปไตย อีกนัยหนึ่งหมายถึงประเทศ ในความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไป ส่วนประการที่ ๒ หมายถึง **รัฐที่ร่วมกันเป็นสหพันธรัฐ** (federation)

หรือสมาพันธรัฐ (confederation) ซึ่งมีอำนาจอธิปไตยแบ่งปันกันระหว่างรัฐที่เป็นสมาชิกกับรัฐบาลกลางตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศนั้น ๆ ดังนั้น รัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา จึงมีสถานะคล้ายคลึงกับรัฐของประเทศที่มีระบอบการปกครองเป็นสหพันธรัฐหรือสมาพันธรัฐอื่น ๆ อีกหลายแห่งทั่วโลก เพียงแต่อำนาจอธิปไตยของรัฐอาจมีมากน้อยไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญาในด้านการเมืองและการปกครองของแต่ละประเทศ

๒. การใช้คำ “มลรัฐ” กับรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกานั้น ราชบัณฑิตยสถานกำหนดคำใช้มานานแล้ว แต่ไม่พบหลักฐานและเหตุผลเพียงพอที่จะอธิบายให้เข้าใจว่า เหตุใดจึงใช้ “มลรัฐ” เฉพาะกับรัฐในสหรัฐอเมริกา ทั้งที่ประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบสหพันธรัฐหรือสมาพันธรัฐในปัจจุบันล้วนใช้คำ “รัฐ” ทั้งสิ้น อีกทั้งคำ “มลรัฐ” ก็ได้เก็บไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ราชบัณฑิตยสถานจึงเห็นควรยกเลิกการใช้คำว่า “มลรัฐ” ที่หมายถึง “state” ในสหรัฐอเมริกา แล้วเปลี่ยนใช้คำว่า “รัฐ” แทน.

นางนฤมล นุชวานิช
นักวรรณศิลป์ ๖ว กองธรรมศาสตร์และการเมือง

เบญจวรรณ

วัน หนึ่ง มีโทรศัพท์ถึงผู้เขียนสอบถามว่า **เบญจวรรณ** ซึ่ง **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒** ระบุว่า “ว. ๕ สี, ๕ ชนิด. น. นกแก้วขนาดโตมีหลายสี.” ผู้สอบถามได้ถามว่า ๕ สีนั้นมีอะไรบ้าง ผู้เขียนได้รับเรื่องไว้และได้ไปค้นหาตามแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา พบว่าในคัมภีร์ขุททกนิทาย มหานิทเทส พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๙ ข้อ ๗๒๗ หน้า ๔๒๙ กล่าวไว้ดังนี้

มัจจุขุมที ภควโต ปญจ วณณา สวิชชุนติ นีโล จ วณโณ ปิตโก จ วณโณ โลหิตโก จ วณโณ กโณท จ วณโณ โอทาโต จ วณโณ. แปลเป็นไทยได้ความว่า ๕ สีที่มีปรากฏในมังสัจกะ (ดาเนื่อ) ของพระพุทธเจ้า คือ สีเขียว สีเหลือง สีแดง สีดำ และสีขาว

นอกจากนั้น ในคัมภีร์ลัทธิธรรมปิชาดิกา ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่ขยายความในขุททกนิทายได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ๕ สีไว้ดังนี้

นีโล จ วณโณติ อุมานุปพวณโณ. ปิตโก จ วณโณติ กถิการูปพวณโณ. โลหิตโก จ วณโณติ อินทโคปภวณโณ. กโณท จ วณโณติ อญชุนวณโณ. โอทาโต จ วณโณติ โอสธิตารภวณโณ. แปลเป็นไทยได้ความว่า สีเขียวคือสีของดอกอังกาบ สีเหลืองคือสีของ

ดอกกรรณิการ สีแดงคือสีของแมลงทับ สีดำคือสีของดอกอัญชัน สีขาวคือสีของดาวประกายพรึก

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ๕ สี คือ **เขียว เหลือง แดง ดำ ขาว**

ทั้งนี้ทั้งนั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วก็จะพบว่า **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒** ได้แสดงถึง ๕ สีว่ามีสีอะไรบ้างเหมือนกัน แต่มิได้ระบุให้ชัดเจนแจ่มแจ้งลงไปคือข้อความที่ว่า “เบญจรงค์ น. แม่สีทั้ง ๕ คือ ดำ แดง ขาว เขียว (คราม) เหลือง, เรียกเครื่องถ้วยชามที่เขียนลวดลายด้วยแม่สีทั้ง ๕ ว่า ถ้วยเบญจรงค์ ชามเบญจรงค์.”

ขณะที่เขียนบทความนี้ ผู้ที่สอบถามปัญหาดังกล่าวไว้ยังไม่ได้สอบถามกลับมา ซึ่งผู้เขียนหวังว่าท่านอาจจะหาข้อมูลได้แล้วว่าสี ๕ สีนั้นมีอะไรบ้าง และหากยังไม่พบข้อมูล ผู้เขียนก็มีคำตอบให้ท่านแล้ว.

นายสำราญ นักการเรียน

นักวรรณศิลป์ ๗ว กองธรรมศาสตร์และการเมือง

ยานอวกาศเบเนทาวหาง

ชื่อ ดาวหาง : เทมเปิล 1 (9 P/Tempel 1) แอนสท์ เทมเปิล (Ernst Tempel) ค้นพบดาวหางเทมเปิล ๑ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๓ เป็นดาวหางคาบสั้น โดยโคจรรอบดวงอาทิตย์รอบละประมาณ ๖ ปี มีระยะใกล้ดวงอาทิตย์ที่สุดประมาณระยะของดาวอังคาร ก่อนหน้านั้นใน ค.ศ. ๑๘๖๖ เทมเปิลได้ค้นพบดาวหางดวงสำคัญที่เป็นต้นเหตุของฝนดาวตกลิงโดในเดือนพฤศจิกายน นั่นคือ ดาวหางเทมเปิล-ทัตเทิล ซึ่งมีคาบประมาณ ๓๓ ปี

ชื่อยานอวกาศ : ดิปปิมแพกต์ (Deep Impact) ของสหรัฐอเมริกา โดยบรรทุกยานลำลูกหรือส่วนที่พุ่งชน (Impactor) ไปด้วย อิมแพกเตอร์มีมวล ๓๗๐ กิโลกรัม ส่วนใหญ่ทำด้วยทองแดง ซึ่งจะระเบิดสลายไปหลังจากชน สาเหตุที่องค์การนาซาเลือกทองแดงเนื่องจากทองแดงมีราคาถูกและมีสมบัติเหมือนทองคำกับเงิน คือไม่ทำปฏิกิริยากับน้ำ ขณะชนจะมีความเร็ว ๓๗,๐๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ดังนั้นจึงเกิดพลังงานขณะชนเทียบได้กับระเบิดทีเอ็นทีประมาณ ๔.๘ ตัน

การดำเนินงาน

โครงการดิปปิมแพกต์มีระยะเวลาดำเนินงานนาน ๗ ปี นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรได้วางแผนและออกแบบโครงการ

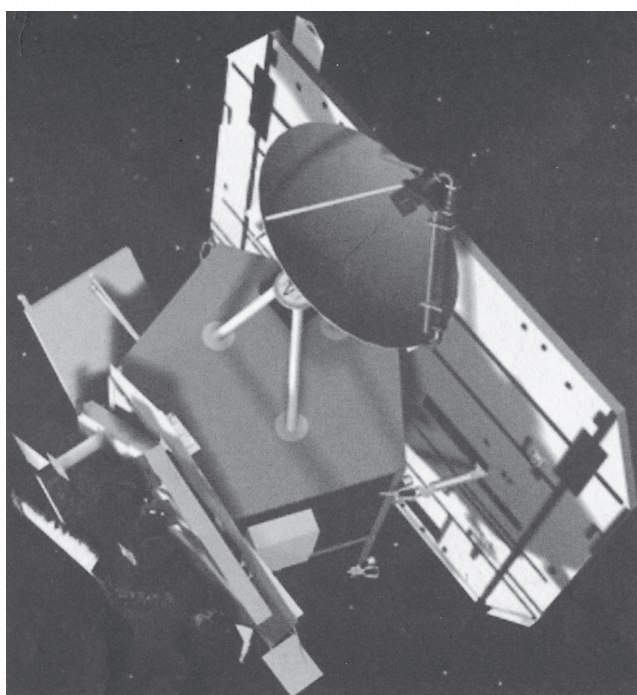
ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงพฤษภาคม ๒๕๔๔ ยานถูกส่งจากแหลมคะแนเวอรัล รัฐฟลอริดา เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๔ โดยใช้จรวดเดลตา ๒ เป็นโครงการสร้างยานอวกาศต้นทุนต่ำแต่ให้ผลลัพธ์ที่มีคุณค่าทางวิชาการสูง เป็นยานลำที่ ๘ ของโครงการดิสคัฟเวอรี อิมแพกเตอร์ชนดาวหางในคืนวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ตรงกับกลางวันวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เวลาประเทศไทย

ก่อนชนและหลังชน

อิมแพกเตอร์มีกล้องถ่ายภาพ ระบบนำวิถี และแบตเตอรี่ สำหรับให้พลังงาน มีกำหนดถ่ายภาพดาวหางก่อนชนซึ่งจะทำให้ได้ภาพถ่ายพื้นผิวดาวหางในระยะประชิด สัญญาณภาพจะถ่ายทอดไปยังยานติปอิมแพกต์ซึ่งจะถ่ายทอดมายังโลกต่อไป

ขณะชนยานติปอิมแพกต์จะอยู่ห่างจากดาวหางประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร โดยมีเกราะของยานป้องกันฝุ่นที่พุ่งออกจากดาวหางมาชน เมื่อยานผ่านดาวหางไปแล้วจะหันกลับมาถ่ายภาพดาวหางทั้งในผ่านแสงธรรมชาติและแสงอินฟราเรด เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการชน

ไปชนดาวหางทำไม

ดาวหางได้ชื่อว่าเป็นสมาชิกของระบบสุริยะที่ยังรักษาสภาวะดั้งเดิมของตนเองไว้มากที่สุดเมื่อเทียบกับดวงอาทิตย์และดาวเคราะห์ซึ่งเปลี่ยนแปลงสภาวะไปมากเพราะพลังงานจากภายนอก เช่น แสงแดด กระแสลม น้ำ ทำให้ผิวโลกเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาลเมื่อเทียบกับขณะเริ่มเกิดระบบสุริยะ แต่ดาวหางซึ่งเป็นซากที่เหลืออยู่จากการสร้างดาวเคราะห์ยังคงอยู่ในความหนาวเย็นที่อยู่รอบนอกของระบบสุริยะจึงมีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ดังนั้น การศึกษาองค์ประกอบของดาวหางจึงนำไปสู่การค้นหาคำตอบดั้งเดิมของระบบสุริยะเมื่อ ๔,๖๐๐ ล้านปีมาแล้ว

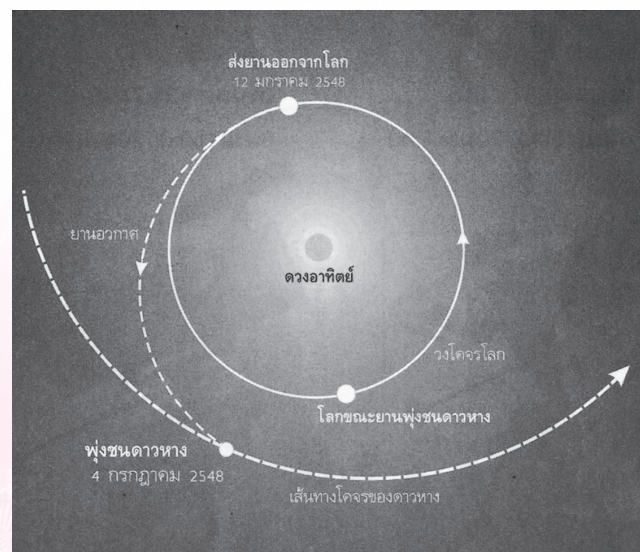
นอกจากนี้ นักดาราศาสตร์ยังไม่แน่ใจว่าใจกลางห้วงดาวหางแข็งขนาดใด และมีดาวหางเพียง ๓ ดวงเท่านั้นที่มี

ภาพถ่ายใจกลางห้วงแล้ว ได้แก่ ดาวหางฮัลเลย์ ดาวหางบอร์เรลลี และดาวหางวิลด์ ๒ ภาพใจกลางห้วงดาวหางเทมเปิล ๑ จึงเป็นดาวหางดวงที่ ๔

มีหลักฐานสำคัญบนโลกที่แสดงว่าในอดีตวัตถุจากนอกโลกโดยเฉพาะดาวหางเคยชนโลกจนทำให้สัตว์โลก เช่น ไดโนเสาร์สูญพันธุ์เมื่อ ๖๕ ล้านปีมาแล้ว ดังนั้นในอนาคตอาจมีดาวหางมาชนโลกอีก

อิมแพกเตอร์ทำให้ดาวหางเทมเปิล ๑ เปลี่ยนทางโคจรหรือไม่

อิมแพกเตอร์มีขนาดเล็กมากเมื่อเทียบกับดาวหางเทมเปิล ๑ อิมแพกเตอร์เปรียบเหมือนยุงตัวหนึ่งในขณะที่ดาวหางเทมเปิล ๑ เปรียบดังเครื่องบินโดยสารโบอิง ๗๖๗ พร้อมผู้โดยสารเต็มลำ ดังนั้นการชนครั้งนี้จึงไม่ทำให้ทางโคจรของดาวหางเปลี่ยนไปแต่อย่างใด แต่อาจจะเห็นดาวหางสว่างขึ้นหากใช้กล้องโทรทรรศน์ส่องดูขณะชนกันซึ่งเป็นเวลากลางคืนของสหรัฐอเมริกา ในขณะที่เป็นเวลากลางวันของประเทศไทย

การส่งยานอวกาศขนาดเล็กไปชนดาวหางไม่ส่งผลกระทบต่อโลกแต่อย่างใด นอกจากดาวหางเทมเปิล ๑ แล้วยังมีดาวหางดวงอื่นที่มนุษย์จะส่งยานอวกาศไปลงใน พ.ศ. ๒๕๕๗ ดาวอื่นที่มียานอวกาศไปเป็นจำนวนมาก คือ ดวงจันทร์กับดาวอังคาร.

นายนิพนธ์ ทรายเพชร

ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์

ประเภทวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาดาราศาสตร์

ไวยาณภาษาไทย

- ถาม :** คำว่า “คีนช่าย”, “คีนไฉ”, “คีนฉ่าย”, “ซิ่นฉ่าย” และ คำว่า “ไซเท้า”, “ไซเท้า” คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ :** คำที่เขียนถูกต้องคือ **ซิ่นฉ่าย** และ **ไซเท้า**
- ถาม :** คำว่า “กัจจะลักษณะ”, “กัจจะลักษณะ”, “กัจจะลักษณะ” คำว่า “ไซห่วย”, “ไซห่วย” คำว่า “ซาบซึ้ง”, “ทราบซึ้ง” คำว่า “ทำรง”, “ฮำรง”, “ฮำรงค์” คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ :** คำที่เขียนถูกต้องคือ **กัจจะลักษณะ, ไซห่วย, ซาบซึ้ง, ฮำรง**
- ถาม :** ลักษณะนามของพระสงฆ์ใช้ว่าอย่างไร ลักษณะนามรูปหล่อรูปปั้นของพระสงฆ์ที่เป็นเกจิอาจารย์ ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ :** ลักษณะนามของพระสงฆ์ ใช้ว่า **รูป**, ส่วนคำว่า **องค์** เป็นลักษณะนามที่ใช้เป็นภาษาปาก ถ้าเป็นคณะของสงฆ์ตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป ลักษณะนามใช้ว่า **คณะ, หมู่** ถ้าเป็นพระสงฆ์ ๔ รูป เฉพาะสวดอภิธรรม ลักษณะนามใช้ว่า **สำหรับ** ส่วนลักษณะนามรูปหล่อรูปปั้นของพระสงฆ์ที่เป็นเกจิอาจารย์ ใช้ว่า **องค์**
- ถาม :** คำว่า chetah, cheetah คำว่า chef, campaign, champagne, champion, chauffeur, circuit, combat, convoy, cyborg เขียนเป็นคำทับศัพท์ว่าอย่างไร
- ตอบ :** เขียนเป็นคำทับศัพท์ว่า **ชีตาร์, เซฟ, แคมเปญ, แชมเปญ, แชมเปียน, โซเฟอร์, เซอร์กิต, คอมแบต, คอนวอย, ไซบอร์ก**
- ถาม :** ราชศัพท์ของคำว่า “บอก” ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ :** ใช้ว่า **กราบบังคมทูลพระกรุณา**
- ถาม :** ราชศัพท์ของคำว่า “รายงาน, กล่าวรายงาน” ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ :** ราชศัพท์ของคำว่า “รายงาน, กล่าวรายงาน” เมื่อใช้กับพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้ว่า **กราบบังคมทูลรายงาน**
- ถาม :** ราชศัพท์ของคำว่า “แสดงความเคารพ” ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ :** ใช้ว่า **ถวายความเคารพ**
- ถาม :** ราชศัพท์ของคำว่า “นั่ง, ยืน” ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ :** ราชศัพท์ของคำว่า “นั่ง” ใช้ว่า **ประทับ** ราชศัพท์ของคำว่า “ยืน” ใช้ว่า **ทรงยืน**

ราชบัณฑิตยสถาน
ในพระบรมมหาราชวัง
ถนนหน้าพระลาน
กทม. ๑๐๒๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๔๘/๒๕๒๓
ไปรษณีย์หน้าพระลาน

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน

เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ
ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ
ของราชบัณฑิตยสถาน

ที่ปรึกษา

นายชรรค์ชัย บุนปาน
นางมณีนรัตน์ ผลิพัฒน์
นางจินตนา พันธุฟัก
ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วิชระดูลย์
ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
ศาสตราจารย์พิเศษเสถียรพงษ์ วรรณปก

จัดทำโดย

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ราชบัณฑิตยสถาน

บรรณาธิการ

นางสาวสุปัญญา ชมจินดา

กองบรรณาธิการ

นางสาวอารี พลดี
นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน
นางสาวกระลาภักษ์ แพรกทอง
นางกนกวรรณ ทองตะโก
นางสาวกุลศรินทร์ นาคไพจิตร
นางสาวจินดารัตน์ โธอินออก
นางสาวพรทิพย์ รอดพันธ์
นายอาคม คงทน
นางสาวสุกุลรัตน์ ฉ่ำจิตรชื่น
นางปัญจมา สูดสวาท
นายอภิเดช บุญสงค์

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๙